

Sygnatura akt II C 498/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 5 września 2018 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie II Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Aneta Mikołajuk

Protokolant: Marlena Sobkowiak

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2018 r. S.

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

przeciwko R. K., M. K.

- roszczenia z umowy pożyczki

I. zasądza od pozwanych R. K. i M. K. solidarnie na rzecz powoda

(...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. kwotę 41.800,03 zł (czterdzieści jeden tysięcy osiemset złotych trzy grosze) wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 22 lutego 2017 r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałej części,

III. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 2.099 zł (dwa tysiące dziewięćdziesiąt dziewięć złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt II C 498/18

UZASADNIENIE

Pozwem z 21 lutego 2017 r. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. zażądał zasądzenia od M. K. oraz R. K. kwoty 46659,47 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP liczonymi od kwoty 41800 zł od dnia 22 lutego 2017 r. do dnia zapłaty. Zażądano także zasądzenia od pozwanych na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że na podstawie ksiąg rachunkowych (...) S.A. figuruje wymagalna i niespłacona wierzytelność banku wynikająca z czynności bankowej objętej umową pożyczki gotówkowej bez ubezpieczenia-promocja nr (...) z 3 lipca 2012 r. na co składa się należność główna w kwocie 41 800,03 zł oraz odsetki naliczone w wysokości 4 859,44 zł, których powód nie kapitalizuje. Wskazano, że odsetki wynikają z umowy. Oświadczone także, że pozwani byli wzywani do spełnienia świadczenia, które nie zostało jednak wykonane.

Nakazem zapłaty z 18 grudnia 2017 r. zasądzono zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie z 12 stycznia 2018 r. M. i R. K. zażądali oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazali oni, iż nie wiązała ich z powodem żadna umowa kredytowa.

W piśmie z 6 marca 2018 r. a następnie 14 czerwca 2018 r. pozwani wskazali natomiast, iż prosili powódkę – w dniu 8 czerwca 2016 r. – o wydanie potwierdzenia stanu zadłużenia i chcieli się dogadać z powódką co do spłaty zadłużenia a na tą okoliczność powódka zażądała wpłaty kwoty 1000 zł. Zdaniem pozwanych dokonali oni wpłaty wyższej w kwocie 4000 zł. Do ugody jednak nie doszło z winy powódki (przedstawiona ugoda odbiegała od pierwotnych ustaleń) i 8 lipca 2016 r. pozwani otrzymali wezwanie do zapłaty należności głównej w kwocie 41800,03 zł oraz odsetek w wysokości 2248,37 zł. M. i R. K. podkreślili, że nie rozumieją skąd wysokość zadłużenia skoro kapitał – wobec spłaty częściowej – winien ulec zmniejszeniu. Zdaniem pozwanych nadto działania powódki są nastawione na zysk i zmierzają wyłącznie do osiągnięcia jak najwyższych prowizji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. prowadzi działalność bankową polegającą m.in. na udzielaniu kredytów i pożyczek osobom fizycznym.

Dowód:

- odpis KRS, k. 17-18

3 lipca 2012 r. strony zawarły umowę pożyczki o nr (...) na kwotę 62 000 zł z okresem kredytowania wynoszącym 71 miesięcy (§1 umowy). Strony ustaliły, że za czynności wykonane na zlecenie (...) S.A. pobiera prowizje i opłaty bankowe przewidziane w Taryfie prowizji i opłat bankowych w (...) S.A.” (§3 umowy). Rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosić miała 12,14%, przy założeniu że umowa będzie obowiązywać przez czas, na który została zawarta. W § 6 ust. 2 strony ustaliły oprocentowanie według zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 9,99% w stosunku rocznym. W §9 ust. 1 ustalono, że w przypadku nie spłacenia raty w terminie (...) S.A. pobiera od kwoty zaległej raty pożyczki odsetki według zmiennej stopy procentowej, obowiązującej w (...) S.A. w okresie utrzymywania się zaległości, dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych, po upływie terminu wypowiedzenia, w stan natychmiastowej wykonalności. W dniu zawarcia umowy stopa procentowa dla kredytów przeterminowanych wynosiła 25% w stosunku rocznym. W paragrafie 7 ust. 2 ustalono, że spłata rat będzie dokonywana przez (...) S.A. w drodze potrącenia wymagalnych należności ze środków pieniężnych na rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym Pożyczkobiorcy nr (...) prowadzonym przez (...) S.A. W ust. 4 w/w paragrafu ustalono, że wpłaty na rachunek, o którym mowa w ust. 2 są przez (...) S.A. zaliczane na poczet należności w następującej kolejności: określone w umowie koszty (...) S.A., prowizje i opłaty, odsetki od zadłużenia przeterminowanego, odsetki zaległe, zadłużenie przeterminowane z tytułu pożyczki, odsetki bieżące, zadłużenie z tytułu pożyczki.

Dowód:

- umowa, k. 67-69

- harmonogram spłaty, k. 70

- zeznania R. K., k. 115-116

- zeznania M. K., k. 116

Pożyczka została uruchomiona a kwota wypłacona pozwanym w całości, przy czym do kwoty 28275,87 zł pożyczka została przeznaczona na spłatę wcześniejszej umowy kredytowej nr (...). Przed podpisaniem spornej umowy pozwani korzystali bowiem wielokrotnie z usług strony powodowej podpisując umowy kredytowe m.in. w dniu 1 marca 2010 r. oraz 22 września 2010 r.

Dowód:

- potwierdzenie uruchomienia, k. 72

- potwierdzenie wcześniejszej spłaty, k. 73
- poprzednie umowy zawarte przez strony, k. 89-95
- zeznania R. K., k. 115-116
- zeznania M. K., k. 116

Początkowo pozwani terminowo regulowali zobowiązania wynikające z umowy z 3 lipca 2012 r.

Dowód:

- historia operacji, k. 62-63
- zeznania R. K., k. 115-116
- zeznania M. K., k. 116

Pismem z 10 marca 2015 r. bank wypowiedział pozwanym w/w umowę. Pismo skierowano na adres ul. (...) w S..

Dowód:

- pisma wraz z potwierdzeniami nadań, k. 64-66

Pismem z 20 stycznia 2017 r. (...) Bank (...) S.A. wezwał pozwanych do zapłaty wymagalnych zaległości w kwocie 46293,01 zł. Pismem z 20 lipca 2015 r. pozwani zostali wezwani do zapłaty sumy 44692,53 zł.

Dowód:

- pisma wraz z dowodami doręczenia, k. 14-15, 96

Stan zadłużenia pozwanych na dzień 16 lutego 2017 r. wynosił 46659,47 zł.

Dowód:

- wyciąg z ksiąg bankowych nr (...), k. 13

Pozwani zwracali się do banku o zawarcie ugody. Strony prowadziły rozmowy. Został sporządzony wzór ugody, która ostatecznie nie została jednak podpisana.

Dowód:

- wzór ugody, k. 98-100
- zeznania R. K., k. 115-116
- zeznania M. K., k. 116

Dnia 9 czerwca 2016 r. pozwani dokonali spłaty kwoty 4000 zł, którą bank zaksięgował jako spłatę odsetek w kwotach 64,71 zł, 64,35 zł, 64,90 zł, 68,01 zł, 66,02 zł, 3672,01 zł.

Dowód:

Bezsporne,

- stanowisko banku, k. 61

- historia operacji, k. 62-63

Sąd zważył co następuje:

Wytoczone powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Podstawę prawną żądania pozwu stanowił art. 720 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko, co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Powód dochodził w niniejszej sprawie zapłaty kwoty 46 659,47 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od dnia 22 lutego 2017 roku do dnia zapłaty. Źródłem przedmiotowej wierzytelności była umowa pożyczki, zawarta w formie pisemnej w dniu 3 lipca 2012 r., pomiędzy Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. a pozwanymi. Zauważyć w tym miejscu należy, iż stan faktyczny w rozpoznawanej sprawie Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez powoda, które uznano za w pełni wiarygodne, a których treści pozwani nie kwestionowali. Spór sprowadzał się do kwestionowania przez pozwanych prawidłowości wypowiedzenia umowy, metodologii obliczeń pozostałej do spłaty kwoty kapitału jak i żądanych odsetek oraz zbadania wpływu poprzednich umów na umowę zawartą w dniu 3 lipca 2012 r.

Nie było przy tym ostatecznie spornym, że pozwani zawarli wspomnianą umowę z powodem (który wypłacił na ich rzecz sumę wskazaną w umowie) i początkowo spłacali wynikające z niej zobowiązania oraz, że zaniechali terminowego dokonywania spłat w okresie późniejszym.

Poza sporem pozostała także kwestia aktualności (w pewnym okresie) adresu zamieszkania pozwanych na który to adres było kierowane wypowiedzenie (ul. (...), S.). Pozwani nie negowali bowiem, że adres ten był czasowo ich aktualnym miejscem zamieszkania, o którym zawiadamiali powoda. Skoro tak, to na pozwanych przeszedł ciężar dowodu w zakresie wykazania, że zawiadomili powoda o zmianie swojego miejsca zamieszkania. Pozwani, na tę okoliczność – mimo obowiązku wynikającego z art. 6 kc w zw. z art. 232 kpc – nie przedstawili jednak jakiegokolwiek dowodu. Dlatego też Sąd uznał, że wypowiedzenie dokonane przez powoda odniosło skutek i jest w pełni prawidłowe. Niemniej jednak należy zauważyć, że – zgodnie z treścią art. 316§1 kpc – Sąd wydaje wyrok biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Umowę zawarto w lipcu 2012 r. na okres 71 miesięcy a zatem na dzień 5 września 2018 r. (dzień wyrokowania) – nawet przy przyjęciu nieskuteczności wypowiedzenia – świadczenie wynikające z przedmiotowej umowy było już w pełni wymagalne.

Sąd zaniechał badania poprzednich umów zawieranych przez pozwanych ze stroną powodową. Powództwo banku dotyczy jednego konkretnego stosunku zobowiązaniowego tj. świadczenia wynikającego z umowy zawartej 3 lipca 2012 r. i z tej umowy (a nie jakiegokolwiek innej) powód wywodzi skutki prawne. Pobudki jakie stanęły u podstaw decyzji R. i M. K. o zawarciu tej umowy (jako kolejnej umowy kredytowej) nie mają w niniejszej sprawie istotnego znaczenia. Pozwani są osobami dojrzałymi i nic nie wskazuje na to by nie byli w stanie podejmować racjonalnych decyzji. Nie zgromadzono nadto materiału dowodowego, który by wskazywał, że zawierając wspomnianą umowę pozwani nie znali jej konsekwencji i nie byli świadomi podpisywanego oświadczenia. Pozwani zgodzili się więc świadomie na wykonanie obowiązków wynikających z tejże umowy i konsekwentnie – przez dłuższy okres – obowiązki te realizowali. Przy tym pozwani w żaden sposób nie wskazali Sądowi jakie to nieprawidłowości zaistniały – rzekomo - w poprzednich umowach, które mogły mieć wpływ na treść zobowiązania wynikającego z umowy rozpoznawanej w niniejszej sprawie. Samo stwierdzenie, że sprawę „należy zbadać od początku, od pierwszej podpisanej umowy” nie jest zaś wystarczające ku temu by Sąd miał badać prawidłowość wykonania umów pozostających w oderwaniu od istoty niniejszego sporu. Proces cywilny jest bowiem procesem kontradyktoryjnym, w którym to strony winny naprowadzać twierdzenia i dowody, mające nadto istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 kpc). Skoro sami pozwani nie potrafili wskazać (nie mówiąc o udowodnieniu) konkretnych nieprawidłowości, jakie miałyby zaistnieć w toku wykonania poprzednich umów i mieć wpływ na kontrakt z 3 lipca 2012 r. to – tym bardziej – w obowiązku tym nie pozostawał Sąd.

Z przedłożonego zaś materiału dowodowego – istotnie – wynika, że pożyczka udzielona przez stronę powodową została sfinansowana częściowo na spłatę wcześniej wymagalnego zadłużenia. Zasada swobody umów nie sprzeciwia się jednak formułowaniu tego rodzaju kontraktów, chyba że pozostają one w sprzeczności z ustawą lub zasadami współżycia społecznego – art. 58 kc - (czego Sąd nie dopatrył się w niniejszej sprawie).

Strona pozwana nie przedstawiła jakichkolwiek dowodów na okoliczność dokonania wpłat wyższych niż wpłaty uwzględnione przez bank. Sąd uznał zatem, że przedstawione przez powoda wyliczenia dotyczące pozostałego do spłaty kapitału są prawidłowe i odpowiadają rzeczywistym wpłatom dokonanych przez pozwanych.

Sąd oddalił natomiast roszczenie powoda o odsetki.

9 czerwca 2016 r. pozwani dokonali spłaty kwoty 4000 zł, którą bank zaksięgował jako spłatę odsetek w kwotach 64,71 zł, 64,35 zł, 64,90 zł, 68,01 zł, 66,02 zł, 3672,01 zł. Nie sposób jednak ustalić czy i jaka kwota odsetek pozostała, czy żądana kwota jest prawidłowo naliczona. Sąd nie może zweryfikować prawidłowości naliczeń, skoro żądanie zakreślone pozwem dotyczy odsetek naliczonych do 21 lutego 2017 r. (k. 4) zaś wyciąg z ksiąg bankowych na dzień 16 lutego 2017 r. wskazywał zaległe odsetki za okres od 10 grudnia 2014 r. do 16 lutego 2017 r. w kwocie jedynie 3,28 zł (k. 13). W ocenie Sądu zadaniem powoda było takie opisanie żądanego świadczenia by była możliwa weryfikacja prawidłowości dokonanych naliczeń. Istniejąca w niniejszej sprawie sprzeczność – w tym zakresie - dokumentów, niejasność naliczeń, brak opisanego systemu naliczeń, kwot od których zostały naliczenia dokonane, rzeczywistej stopy procentowej dokonanych naliczeń i oparcia jej (ewentualnych) zmian w zapisach umownych uniemożliwia ową weryfikację. Tym samym należało uznać, że powód nie udźwignął w tym względzie ciężaru dowodu. To interes strony nakazuje jej podjąć wszelkie czynności procesowe w celu udowodnienia faktów, z których wywodzi korzystne skutki prawne. Należy przy tym pamiętać, że sąd rozstrzyga sprawę według właściwego prawa materialnego na podstawie koniecznych ustaleń faktycznych uzyskanych dzięki zebranych środkom dowodowym. Na te właśnie ustalenia składają się dowody, które przedstawiają w pierwszej kolejności same strony, zgodnie z brzmieniem art. 232 k.p.c. (por. m.in. Wyrok Sądu Apelacyjnego w B. z dnia 28 sierpnia 2014 roku, w sprawie o sygn. akt: I Aca 286/14, a także Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 10 marca 2014 roku, w sprawie o sygn. akt: III Aua 930/13). Wszelkie twierdzenia powoda winny być więc, wedle art. 232 k.p.c., poparte dowodami, z których powód wywodzi skutki prawne. Zwrot "wywodzi skutki prawne" odnosi się do strony postępowania i ma to znaczenie, że podkreśla zależność między kierunkiem aktywności dowodowej strony, a faktami prawnymi, które ma wykazać. Przedmiotem dowodu są fakty istotne dla rozstrzygnięcia, które można nazwać jako prawne (art. 227 k.p.c.), wśród których należy wyróżnić fakty, z których strona wywodzi skutki prawne i które są opisane w hipotezach norm prawa cywilnego materialnego. Dla potrzeb tego postępowania można podkreślić, iż przepis ten wskazuje kierunek aktywności dowodowej stron, określa więc - w połączeniu z normami prawa materialnego - które fakty podlegają dowodzeniu. Powód dochodząc roszczenia związany jest ciężarem udowodnienia okoliczności uzasadniających żądanie, więc opisanych hipotezami norm prawa cywilnego materialnego znajdujących zastosowanie dla oceny stanu faktycznego. Są to fakty, z których strona wywodzi skutek prawny, a więc prawotwórcze. Konsekwencją tej zasady jest obowiązek strony powodowej do starannego zgromadzenia i przedłożenia Sądowi wszelkich mających istotne znaczenie dla udowodnienia roszczenia i jego wysokości dokumentów. W ocenie Sądu - w zakresie wyliczenia odsetek jako sumy 4859,44 zł naliczonej do dnia 21 lutego 2017 r. - powód wykazał się szczególną niedbałością procesową, uniemożliwiającą jednoznaczny i niebudzący wątpliwości weryfikację podnoszonych przez niego twierdzeń.

Roszczenie w zakresie tychże odsetek należało zatem oddalić.

O odsetkach od zasądzonej sumy za okres od 22 lutego 2017 r. orzeczono na podstawie art. 481§1 i 2 k.c. zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Zasadnym zatem okazało się żądanie przez powoda odsetek od zadłużenia przeterminowanego. Pozwani zaakceptowali treść umowy pożyczki w której określono wysokość odsetek za zobowiązania przeterminowane jako 25% w stosunku rocznym. Powód zażądał zasądzenia odsetek w wysokości czterokrotności stopy procentowej kredytu

lombaradowego NBP a więc w wysokości niższej niż stopa wskazana w umowie. Wysokość obciążających pozwaną odsetek umownych mieściła się nadto w granicach wyznaczonych treścią art. 359§2² k.c.

Mając na względzie całokształt wyżej poczynionych rozważań, Sąd uwzględnił powództwo w zakresie kwoty 41800,03 zł, zasądzając jednocześnie odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym od dnia 22 lutego 2017 r. i oddalając powództwo w pozostałej części, o czym orzeczono w pkt I-II sentencji.

Na poniesione przez powoda koszty wynoszące w sumie 2333 zł składały się: uiszczona tytułem opłaty od pozwu kwota 584 zł (uiszczona w postępowaniu upominawczym) oraz opłata uzupełniająca 1749 zł (wysokość opłaty za wpis przesądza treść art. 13 ust. 1 uksc oraz wartość przedmiotu sporu 46659,47 zł). Pozwani przegrali proces w 90% i w takiej części – w oparciu o treść art. 100 kpc tj zasadę stosunkowego rozdziału kosztów – winni ponieść solidarnie jego koszt.

Dlatego też orzeczono jak w pkt III sentencji.